

Lene Bagger
Frank Lisborg
Hanne Villumsen

ALFABETAS GRAMMATIK

ØVEHÆFTE 4

A L F A B E T A

Alfabetas grammatik

Øvehæfte 4

© Alfabet 2006

Lene Bagger

Frank Lisborg

Hanne Villumsen

1.udgave, 1. oplag 2006

Mekanisk, fotografisk eller anden gengivelse af denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret forbudt uden forlaget Alfabetas skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan. Undtaget herfra er korte uddrag til brug i anmeldelser.

Forlagsredaktion: Helene Deden

Omslag: kvorning design og kommunikation

Sats: Frk. Frost

Tryk: Aka-print, Århus

ISBN-10: 87-636-0210-5

ISBN-13: 978-87-636-0210-5

Printed in Denmark 2006

www.alfabetaforlag.dk

Alfabet – et selskab i Bonnier forlagene A/S

Indhold

Substantiver	5
Adjektiver	7
Pronominer	15
Ordenstal	19
Verber	21
Faste præpositionsforbindelser og frasalverber	25
Adverbier	36
Tidsudtryk	39
Hovedsætning – ledsætning	41

Substantiver

Øvelse 1

- Bestemt eller ubestemt

Streg den forkerte form over

Der var engang en familie, som boede ude i en stor, vild skov. Der var 2 store børn i (~~en familie~~ / ~~familien~~). De hed Hans og Grethe. (~~En mor~~ / ~~moren~~) var død, og (~~en far~~ / ~~faren~~) havde giftet sig med en anden kvinde. Hun hed Norma Frederiksen. Hun var stedmor, men (~~børn~~ / ~~børnene~~) kaldte hende "plasticmor". De boede i (~~et hus~~ / ~~huset~~) ved (~~en sø~~ / ~~søen~~). (~~Et hus~~ / ~~huset~~) var ikke så stort. (~~Et tag~~ / ~~taget~~) var rødt, (~~vinduer~~ / ~~vinduerne~~) var grønne og (~~mure~~ / ~~murene~~) var gule. Det var et smukt sted, men det lå langt fra alting. (~~En far~~ / ~~faren~~) var skovarbejder. (~~Et arbejde~~ / ~~arbejdet~~) var farligt og hårdt. Og (~~en løn~~ / ~~lønnen~~) var dårlig. (~~En stedmor~~ / ~~stedmoren~~) kunne ikke lide (~~en dreng~~ / ~~drengen~~). Han var fræk og han sagde f.eks. "Hallo dér, Plasticmor! Hvad sker der for dig med (~~en aftensmad~~ / ~~aftensmaden~~)". Norma var heller ikke så glad for (~~en pige~~ / ~~pigen~~). Hun sad i sit værelse og kiggede på sig selv i (~~et spejl~~ / ~~spejlet~~). (~~Et hår~~ / ~~håret~~) var langt og sort. (~~En næse~~ / ~~næsen~~) var lille og sød. (~~Øjne~~ / ~~øjnene~~) var store og brune. Men hun var ikke tilfreds. Hun sagde "(~~Drenge~~ / ~~drengene~~) i (~~en klasse~~ / ~~klassen~~) synes ikke at jeg er pæn. De gider ikke bære min taske for mig hjem fra skole. Jeg vil have (~~en ny jakke~~ / ~~den nye jakke~~). Og jeg vil have (~~en ring~~ / ~~ringen~~) i (~~en navle~~ / ~~navlen~~). Hallo Norma! Du kan ikke sige nej altid." (~~En stedmor~~ / ~~stedmoren~~) svarede (~~en pige~~ / ~~pigen~~): "Hør nu her Grethe; du er den pæneste pige i (~~en skole~~ / ~~skolen~~). Og (~~drenge~~ / ~~drengene~~) gider ikke bære din taske hjem, for-

di du bor langt ude i skoven. Hallo!" Grethe kiggede op i **(et-loft / loftet)** og sagde: " Ja-ja, Norma. Jeg er bare så dødtæt af at bo hér i **(en-skov / skoven)**. Man kan kun have **(gummistøvler / gummistøvlerne)** på. Der er altid mudder på **(en-vej / vejen)**. Jeg vil flytte ind til **(en-by / byen)**. Jeg får aldrig **(en-kæreste / kæresten)** når jeg går med gummistøvler, mand. Og stakkels Hans, han kan jo ikke lave graffiti på **(træer / træerne)**, vel?" Så sagde **(en-stedmor / stedmoren)**: "Søde Grethe. Jeg har **(en idé / idéen)**: I morgen går du og Hans med mig og din far i skoven. Så kan I hjælpe lidt med at arbejde. Er det **(en aftale / aftalen)**?" " Hallo Norma. - Så skal jeg også have noget nyt tøj" svarede Grethe.

"Det siger vi bare ... Det er dét, vi gør", sagde Norma.

Adjektiver

Øvelse 2

- Adjektiver i grundform, t-form eller e-form

Norma er gift med en (**fattig / fattigt / fattige**) mand, som er skovarbejder.

Han har 2 (**stor / stort / store**) børn, som Norma er stedmor til.

Drengen er (**fræk / frækt / frække**) over for hende.

Og pigen er (**besværlig / besværligt / besværlige**).

Norma er (**træt / trætte**) af dem.

De bor i et (**gult / gult / gule**) hus med 2 (**grøn / grønt / grønne**) døre.

Alle vinduerne er også (**grøn / grønt / grønne**).

Der er 4 (**lille / små**) værelser og et (**lille / små**) badeværelse.

Det (**køn / kønt / kønne**) hus ligger ude i den (**vild / vildt / vilde**) skov, som hedder Hareskoven.

Mange skove er (**farlig / farligt / farlige**), og det er Hareskoven også.

De (**vild / vildt / vilde**) dyr kigger altid efter et (**god / godt / gode**) måltid mad.

De (**sort / sorte**) ulve hyler om natten oppe fra en (**høj / højt / høje**) klippe.

Deres (**uhygge**lig / **uhygge**ligt / **uhygge**lige) stemmer er et (**alvorlig / alvorligt / alvorlige**) problem, hvis man er ude (**mørk / mørkt / mørke**) nætter.

Man kan møde en (**giftig / giftigt / giftige**) slange, hvis man ikke er

(**forsigtig / forsigtigt / forsigtige**).

Og nogle bjørne er (**aggressiv / aggressivt / aggressive**), når man forstyrrer dem.

Der er også en (**bundløs / bundløst / bundløse**) sump tæt på deres (**dejlig / dejligt / dejlige**) hus.

Men der er et problem: Huset er (**fjern / fjernt / fjerne**) fra den nærmeste by.

De (**stor/stort/store**) børn brokker sig tit over den (**dum / dumt / dumme**) situation.

De er (**utilfreds / utilfredst / utilfredse**) med at bo så langt ude i skoven.

Alle (**ung / ungt / unge**) mennesker har brug for (**god / godt / gode**) venner og et spændende miljø; de vil gerne bo i nærheden af skolen, mødes med vennerne, være "cool" og "hænge ud" sammen. "Jeg kan næsten aldrig bruge min (**rød / rødt / røde**) skjorte, og mine (**høj / højt / høje**) sko står bare i mit (**gammet / gammelt / gamle**) skab", siger Hans til Norma. Grethe råber: "Nemlig-ja!! Du tager heller aldrig din (**smart / smarte**) vest på, Hans – eller dine (**amerikansk / amerikanske**) cowboybukser. Her kan man kun gå med sine (**grim / grimt / grimme**) gummistøvler og sit (**praktisk / praktiske**) overtøj." Vores parfume er ikke (**fransk / franske**); det er en (**finsk / finske**) myggespray. Jeg bliver (**skør / skørt/skøre**)".

Så siger Hans: "Vores ture hjem fra diskoteket er (**livsfarlig/livsfarligt/livsfarlige**) pga. Hareskovens (**vild / vildt / vilde**) dyr. Grethe faldt i en (**kold / koldt / kolde**) sø sidste lørdag. Hun mistede sit (**ny / nyt / nye**) kompas. Livet er rigtig (**trist / triste**) her, Norma. Alle vores (**heldig / heldigt / heldige**) klassekammerater bor inde i byen ... Undtagen Jørgen, han bor jo på Saltholm".

Norma svarer børnene: "Det er også synd for jer; vi må gøre noget for at ændre jeres (**kedelig / kedeligt / kedelige**) liv. Måske har jeg en (**fin/fint/fine**) idé."

Øvelse 3

- Adjektiver: Komparation

eks. A har 6 mio. / B har 8 mio. / C har 17 mio.

A er rig / B er rigere end A / C er den rigeste.

1. A vejer 88 kg / B vejer 93 kg / C vejer 123 kg.

A er tung / B er tungere end A / C er den tungeste

2. A er 20 år / B er 19 år / C er 17 år.

A er ung / B er **yngre** end A / C er den **yngste**

3. A løber 22 km/timen / B løber 28 km/timen / C løber 32 km/timen.

A er hurtig / B er **hurtigere** end A / C er den **hurtigste**

4. A tjener 800 kr. i timen / B tjener 900 kr. i timen / C tjener 1000 kr. i timen.

A tjener meget / B tjener **mere** end A / C tjener **mest**

5. I Norge bor der ca. 14 personer pr. km² / I Sverige bor der ca. 20 mennesker pr. km² /

I Danmark bor der ca. 125 personer pr. km².

I Norge bor der mange pr. km² / I Sverige bor der **flere** end i Norge pr. km².

Og i Danmark bor der **flest** personer pr. km². (i Skandinavien altså)

6. Sverige har 8,9 mio. indbyggere / Danmark har 5.4 mio. indbyggere / Norge har 4,5 mio. indbyggere.

Sverige har få indbyggere / Danmark har **færre** indbyggere end Sverige, men Norge har **færrest** indbyggere i Skandinavien.

7. A har feber / B har gigt / C har kræft.

A er syg / B er **sygere** end A / C er den **sygeste**

8. Arne er en baby på 3 kg. / Benny er en baby på 2.7 kg / Conny er en baby på 2.2 kg /

Arne er lille / Benny er **mindre** end Arne / Conny er den **mindste**

9. Allans Audi er ikke blevet vasket i 30 dage / Bjarnes BMW er ikke blevet vasket i 40 dage / Camillas Citroën er ikke blevet vasket i 51 dage.

Audien er beskidt / BMWen er **mere beskidt** end Audien / Citroënen er den **mest beskidt**

10. A er 86 år / B er 94 år / C er 103 år.

A er gammel / B er **ældre** end A / C er den **ældste**

Øvelse 4

- Adjektiver som prædikater

eks. (grim) En fabrik → en fabrik er grim → fabrikken er grim → fabrikerne er grimme

(stædig) et æsel → **et æsel er stædigt** → **æslet er stædigt** → **æslerne er stædige**

(lille) en mus → **en mus er lille** → **musen er lille** → **musene er små**

(sulten) en måge → **en måge er sulten** → **mågen er sulten** → **mågerne er sultne**

(tørstig) en hest → **en hest er tørstig** → **hesten er tørstig** → **hestene er tørstige**

(tyk) et svin → **et svin er tykt** → **svinet er tykt** → **svinene er tykke**

(modig) en hund → **en hund er modig** → **hunden er modig** → **hundene er modige**

(vaks) en ræv → **en ræv er vaks** → **ræven er vaks** → **rævene er vakse**

(ny) en bro → **en bro er ny** → **broen er ny** → **broerne er nye**

(høj) et tårn → **et tårn er højt** → **tårnet er højt** → **tårnene er høje**

(lang) en mur → **en mur er lang** → **muren er lang** → **murene er lange**

(utæt) et tag → **et tag er utæt** → **taget er utæt** → **tagene er utætte**

(åben) et vindue → **et vindue er åbent** → **vinduet er åbent** → **vinduerne er åbne**

(kedelig) en by → **en by er kedelig** → **byen er kedelig** → **byerne er kedelige**

(varm) en nat → **en nat er varm** → **natten er varm** → **nætterne er varme**

(hård) en vinter → **en vinter er hård** → **vinteren er hård** → **vintrene er hårde**

(interessant) en historie → **en historie er interessant** → **historien er interessant** → **historierne er interessante**

(død) et træ → **et træ er dødt** → **træet er dødt** → **træerne er døde**

(dejlig) en sø → **en sø er dejlig** → **søen er dejlig** → **søerne er dejlige**

(dyb) et hav → **et hav er dybt** → **havet er dybt** → **havene er dybe**

(flot) en dal → **en dal er flot** → **dalen er flot** → **dalene er flotte**

(smuk) en å → **en å er smuk** → **åen er smuk** → **åerne er smukke**

(stor) en mark → **en mark er stor** → **marken er stor** → **markerne er store**

(sur) et æble → **et æble er surt** → **æblet er surt** → **æblerne er sure**

(langsom) en lastbil → **en lastbil er langsom** → **lastbilen er langsom** → **lastbilerne er langsomme**

(blå) en himmel → **en himmel er blå** → **himlen er blå** → **himlene er blå**

(bred) en flod → **en flod er bred** → **floden er bred** → **floderne er brede**

(saftig) en pære → **en pære er saftig** → **pæren er saftig** → **pærerne er saftige**

(smal) en fjord → **en fjord er smal** → **fjorden er smal** → **fjordene er smalle**

(fuld) et glas → **et glas er fuldt** → **glasset er fuldt** → **glassene er fulde**

(flad) et landskab → **et landskab er fladt** → **landskabet er fladt** → **landskabene er flade**

(kold) en fisk → **en fisk er kold** → **fisken er kold** → **fiskene er kolde**

(våd) et klima → **et klima er vådt** → **klimaet er vådt** → **klimaerne er våde**

(tung) en sten → **en sten er tung** → **stenen er tung** → **stenene er tunge**

(hvid) en strand → **en strand er hvid** → **stranden er hvid** → **strandene er hvide**

(lun) en vind → **en vind er lun** → **vinden er lun** → **vindene er lune**

(brun) et blad → **et blad er brunt** → **bladet er brunt** → **bladene er brune**

(vild) en skov → **en skov er vild** → **skoven er vild** → **skovene er vilde**

Øvelse 5

- Foranstillede adjektiver

ental ubestemt → ental bestemt → flertal bestemt)

eks. (grim) en fabrik → en grim fabrik → den grimme fabrik → de grimme fabrikker

(stædig) et æsel → **et æsel er stædigt** → **det stædige æsel** → **de stædige æsler**

(lille) en mus → **en lille mus** → **den lille mus** → **de små mus**

(sulten) en måge → **en sulte måge** → **den sultne måge** → **de sultne måger**

(tørstig) en hest → **en tørstig hest** → **den tørstige hest** → **de tørstige heste**

(tyk) et svin → **en tykt svin** → **det tykke svine** → **de tykke svin**

(modig) en hund → **en modig hund** → **den modige hund** → **de modige hunde**

(vaks) en ræv → **en vaks ræv** → **den vakse ræv** → **de vakse ræve**

(ny) en bro → **en ny bro** → **den nye bro** → **de nye broer**

(høj) et tårn → **et højt tår** → **det høje tårn** → **de høje tårne**

(lang) en mur → **en lang mur** → **den lange mur** → **de lange mure**

(utæt) et tag → **et utæt tag** → **det utætte tag** → **de utætte tage**

(åben) et vindue → **et åbent vindue** → **det åbne vindue** → **de åbne vinduer**

(kedelig) en by → **en kedelig by** → **den kedelige by** → **de kedelige byer**

(varm) en nat → **en varm nat** → **den varme nat** → **de varme nætter**

(hård) en vinter → **en hård vinter** → **den hårde vinter** → **de hårde vintre**

(interessant) en historie → **en interessant histore** → **den interessante historie** → **de interresante historier**

(død) et træ → **et dødt træ** → **det døde træ** → **de døde træer**

(dejlig) en sø → **en dejlig sø** → **den dejlige sø** → **de dejlige søer**

(dyb) et hav → **et dybt hav** → **det dybe hav** → **de dybe have**

(flot) en dal → **en flot dal** → **den flotte dal** → **de flotte dale**

(smuk) en å → **en smuk å** → **den smukke å** → **de smukke åer**

(stor) en mark → **en stor mark** → **den store mark** → **de store marker**

(sur) et æble → **et surt æble** → **det sure æble** → **de sure æbler**

(langsom) en lastbil → **en langsom lastbil** → **den langsomme lastbil** → **de langsomme lastbiler**

(blå) en himmel → **en blå himmel** → **den blå himmel** → **de blå himle**

(bred) en flod → **en bred flod** → **den brede flod** → **de brede floder**

(saftig) en pære → **en saftig pære** → **den saftige pære** → **de saftige pærer**

(smal) en fjord → **en smal fjord** → **den smalle fjord** → **de smalle fjorde**

(fuld) et glas → **et fuldt glas** → **det fulde glas** → **de fulde glas**

(flad) et landskab → **en fladt landskab** → **det flade landskab** → **de flade landskaber**

(kold) en fisk → **en kold fisk** → **den kolde fisk** → **de kolde fisk**

(våd) et klima → **et vådt klima** → **det våde klima** → **de våde klimaer**

(tung) en sten → **en tung sten** → **den tunge sten** → **de tunge sten**

(hvid) en strand → **en hvid strand** → **den hvide strand** → **de hvide strande**

(lun) en vind → **en lun vind** → **den lune vind** → **de lune vinde**

(brun) et blad → **et brunt blad** → **det brune blad** → **de brune blade**

(vild) en skov → **en vild skov** → **den vilde skov** → **de vilde skove**

Øvelse 6

- Adjektiver i lang tillægsform – *ubestemt*

eks. Jeg kan se en mand, som løber

Jeg kan se en løbende mand

Jeg kan ikke lide priser, som stiger

jeg kan ikke lide stigende priser

Jeg kan høre en ko, som brøler

jeg kan høre en brølende ko

Jeg kan lugte en frugt, som rådner

Jeg kan lugte en rådrende frugt

I haven har jeg et træ, som dør

I haven har jeg døende træ

Han har en fugl, som taler

Han har en talende fugl

De lytter til en københavner, som snakker

De lytter til en snakkende københavner

Lægen udskriver medicin til en patient, som hoster

Lægen udskriver medicin til en hostende patient

Han kontakter en ekspedient som smiler

Han kontakter en smilende ekspedient

• Adjektiver i lang tillægsform – bestemt

eks. Han slår fluen, som irriterer

Han slår den irriterende flue

Politikeren talte om befolkningen, som arbejder

Politikeren talte om den arbejdende befolkning

Storken jager frøen, som hopper

Storken jager den hoppende frø

Hun bliver sur på manden, som provokerer

Hun bliver sur på den provokerende mand

Barnet brænder sig på suppen, som koger

Barnet brænder sig på den kogende suppe

De så røveren, som flygter

De så den flygtende røver

Han forstår godt chaufførerne, som strejker

Han forstår godt de strejkende chauffører

Han bliver ramt af stenen, som falder

Han bliver ramt af den faldende sten

Jeg kan mærke temperaturen, som falder

Jeg kan mærke den faldende temperatur

Pronominer

Øvelse 7

Brugen af personlige pronominer har lidt af de samme problemer som bestemthed (se øvelse 1). Man kan fx ikke starte med at sige: *det har 4 ben*Hvad for ét har 4 ben? Er det et lam? Et bord? Et ægtepar? Når man bruger personlige pronominer skal det være muligt at lede i teksten og finde, hvem eller hvad pronominet peger på. Så her er en lille øvelse: Der er streger under de personlige pronominer. Kig på hver enkelt og forstå, hvilken person eller hvad pronominet peger på.

Der var engang en familie, som boede ude i en stor, vild skov. Den hed Hareskoven. Der var 2 store børn i familien. De hed Hans og Grethe. Deres mor var død, og deres far havde giftet sig med en anden kvinde. Hun hed Norma Frederiksen. Hun var stedmor for Hans og Grethe, men de kaldte hende "plasticmor". De boede i et lille hus ved en stor sø. Huset var ikke så stort. Det havde rødt tag. Vinduerne var grønne, og alle murene var gule. Det var et smukt sted, men det lå langt fra alting. Børnenes far var skovarbejder. Han havde et arbejde, som var farligt og hårdt. Og lønnen var dårlig. Han var utilfreds med den.

Stedmoren Norma kunne ikke lide Hans. Han var fræk, og han sagde f.eks. "Hallo dér, Plasticmor! Hvad sker der for dig med vores aftensmad?". Norma var heller ikke så glad for pigen.

Hun sad i sit værelse og kiggede på sig selv i spejlet. Hun havde et dejligt hår. Det var langt og sort. Næsen var lille og sød, og øjnene var store. De havde også en smuk farve (brune).

Men hun var ikke tilfreds. Hun sagde: "Drengene i klassen synes ikke, at jeg er pæn. De gider ikke bære min taske for mig hjem fra skole. Og den er altså ikke tung. Jeg vil have en ny jakke. Og jeg vil have en ring i navlen. Den skal være lavet af guld! Hallo Norma! Du kan ikke sige nej altid."

Hun svarede pigen: "Hør nu her Grethe; du er den pæneste pige i hele skolen. Og drengene

gider ikke bære din taske hjem, fordi du bor langt ude i skoven. Hallo!” Grethe kiggede op i loftet og sagde: ”Ja-ja, du. Jeg er bare så dødtæt af at bo hér ude i skoven. Vi kan kun have gummistøvler på. Der er altid mudder på vejen . Vi vil flytte ind til byen. Jeg får aldrig en kæreste, når jeg går med gummistøvler, mand. Og stakkels Hans, han kan jo ikke lave graffiti på træerne, vel?” Så sagde Norma til hende: ”Søde Grethe. Jeg har en god idé: I morgen går du og Hans med mig og din far i skoven. Så kan I hjælpe lidt med at arbejde. Er det en aftale?” ” o.k-o.k Norma. - Så skal jeg også have noget nyt tøj” svarede Grethe. ”Det siger vi bare..” sagde Norma.

Possessive pronominer

Øvelse 8

(Repetition)

eks. Jeg har **en** lejlighed. Det er **min** lejlighed.

1. Jeg har **et** rækkehus. Det er **mit rækkehus** _____
2. Jeg har **2** sønner. Det er **mine sønner** _____
3. Jeg har **bil**. Det er **min bil** _____
4. Du har **en** pige. Det er **din pige** _____
5. Du har **et** job. Det er **dit job** _____
6. Du har **4** elefanter. Det er **dine elefanter** _____
7. Han har **en** have. Det er **hans have** _____
8. Han har **et** æbletræ. Det er **hans æbletræ** _____
9. Han har **3** katte. Det er **hans katte** _____
10. Hun har **en** kamel. Det er **hendes kamel** _____
11. Hun har **et** badeværelse. Det er **hendes badeværelse** _____
12. Hun har **5** heste. Det er **hendes heste** _____

Peter har en hat. Peter tager hatten. Peter tager sin (egen) hat.

Poul har en bil. Ole tager Pouls bil. Ole tager hans (= Pouls) bil.

Maria har et buskort. Maria tager buskortet. Maria tager sit (eget) buskort.

Yvonne har en cykel. Karen tager Yvannes cykel. Karen tager hendes (= Yvannes) cykel.

1. Kurt tager Peters hat. Kurt tager hans hat
2. Maria tager Pouls bil. Maria tager hans bil
3. Peter tager Tanjas briller. Peter tager hendes briller
4. Yvonne tager Yvannes madkasse. Yvonne tager sin madkasse
5. Henning taber Bennys bog. Henning taber hans bog
6. Kurt taber Marias telefon. Kurt taber hendes telefon
7. Poul taber Pouls kørekort. Poul taber sit kørekort
8. Benny taber Bennys handsker. Benny taber sine handsker ØV!!!.
9. Ole har en kæreste. Ole elsker hende. Ole elsker sin kæreste
10. Maria har en kæreste. Tanja elsker ham. Tanja elsker hendes kæreste
11. Tanja har et flot hår. Hun vasker sit hår hver dag.
12. Peter har børn. Han elsker sine børn Det er da klart.
13. Henning er plasticfar. Hans kæreste har et barn. Henning elsker hendes barn. Selvfølgelig.

Vi har en kiosk. Det er vores Kiosk.

Vi har mange kunder. Det er vores kunder.

I har en grønthandel. Det er jeres grønthandel.

I har 2 butikker. Det er jeres butikker.

De har et vaskeri. Det er deres vaskeri.

De har 3 fjernsyn. Det er deres fjernsyn

1. Vi har to køer. Det er vores køer
2. De har en traktor. Det er deres traktor
3. I har 3 døtre. Det er jeres døtre
4. Vi har en masse penge. Det er vores penge
5. I har et sommerhus. Det er jeres sommerhus
6. Vi har en campingvogn. Det er vores campingvogn
7. De har et telt. Det er deres telt
8. De har mange problemer. Det er deres problemer

Ordenstal

Øvelse 9

- Skriv ordenstal med bogstaver

1. Der har været 9 konger i Danmark, som hed Frederik. Kronprins Frederik bliver den **tiende** _____ .
2. Finn, Bjarne og Tove har alle 3 fødselsdag snart: Finn har om 2 dage. Han er den **første** _____ Tove har om 5 dage. Hun er den _____ **anden** _____. Og Bjarne har om 11 dage. Han er den _____ **tredje** _____
3. Jeg har været i biografen 5 gange i denne måned, og i aften skal jeg igen; det bliver _____ **sjette** _____ gang.
4. Jeg har løbet 11 km, og nu er jeg i gang med den _____ **tolvte** _____ .
5. Antons mor har 8 børn. Men hun er gravid igen, så det bliver det _____ **niende** _____ barn.
6. Der er 11 spillere på et fodboldhold. De 10 løber rundt og den _____ **elvtte** _____ er målmand.
7. Lars har fået 7 bøder af politiet. Den næste bliver den _____ **ottende** _____ .
8. Han var nummer 4 i Danmark, der vandt over 1 mio. i lotto. Han var den **fjerde** _____ .
9. Ole venter i køen i Netto. Der er 4 personer før ham. Han er den _____ **femte** _____ .

11. Hun har været gift – og skilt 6 gange. Hun gifter sig igen. Med Max. Han er altså hendes syvende mand.

Øvelse 10

- Skriv datoer med bogstaver

14/9 fjortende i niende

1/5 første i femte

18/11 attende i elvte

20/8 tyvende i ottende

2/3 anden i tredie

5/6 femte i sjette

30/7 tredvte i syvende

31/3 enogtredvte i tredie

29/2 niogtyvende i anden

24/12 fireogtyvende i tovlte

23/6 treogtyvende i sjette

Verber

Aktiv til passiv

Øvelse 11

- Nutid

eks. Katten **fanger** musen. → Musen **bliver** fanget af katten
nutid nutid

Drengen bader hunden → **Hunden bliver badet af drengen**

Datteren passer den gamle dame → **Den gamle dame bliver passet af datteren**

Ambulancen henter den syge mand → **Den syge mand bliver hentet af ambulancen**

Mekanikeren reparerer bilen → **Bilen bliver repareret af mekanikeren**

Hunden skræmmer postbudet → **Postbudet bliver skræmt af hunden**

Drengen slår hunden → **Hunden bliver slået af drengen**

Drengene deler kagen → **Kagen bliver delt af drengene**

Politiet fanger tyven → **Tyven bliver fanget af politiet**

Postbuddet afleverer pakken → **Pakken bliver afleveret af postbudet**

Politiet anholder røveren → **Røveren bliver anholdt af politiet**

Alle børnene driller den nye pige → **Den nye pige bliver drillet af alle børnene**

Løven brækker zebraens hals → **Zebraens hals bliver brækket af løven**

Frosten ødelægger frugten → **Frugten bliver ødelagt af frosten**

Lægen opererer patienten → **Patienten bliver opereret af lægen**

Bolden smadrer vinduet → **Vinduet bliver smadret af bolden**

Brandmanden slukker branden → **Branden bliver slukket af brandmanden**

Hjemmehjælperen støvsuger huset → **Huset bliver støvsuget af hjemmehjælperen**

Kioskmanden veksler alle pengene → **Alle pengene bliver vekslet af kioskmanden**

Øvelse 12

- Datid

eks. En cowboy **fangede** tyren → Tyren **blev** fanget af en cowboy
datid datid

Bagermester Svendsen bagte denne kage → **Denne kage blev bagt af bagermester Svendsen**

Manden lejede lejligheden → **Lejligheden blev ejet af manden**

Chefen fyrede kontordamen → **Kontordamen blev fyret af chefen**

Dårligt vejr ødelagde ferien → **ferien blev ødelagt af dårligt vejr**

Sneen stoppede trafikken → **Trafikken blev stoppet af sneen**

Barnet fandt mit ur → **mit ur blev fundet af barnet**

Rolf malede alle døre og vinduer → **alle døre og vinduer blev malet af Rolf**

Advokaten kontaktede firmaets direktører → **Firmaets direktører blev kontaktet af advokaten**

Storesøsteren bar babyen → **Babyen blev båret af storesøsteren**

Kursisten læste de 3 romaner → **De 3 romaner blev læst af kursisten**

Falck fjernede bilen → **Bilen blev fjernet af Falck**

Et isbjerg sænkede Titanic → **Titanic blev sænket af et isbjerg**

Jeg varmede suppen → **Suppen blev varmet af mig**

Øvelse 13

- Førnutid

eks. Gartneren **har vandet** blomsterne → Blomsterne **er blevet** vandet af gartneren
førnutid førnutid

Fuglene har spist alle kirsebærrene → **Alle kirsebærrene er blevet spist af fuglene**

Næsehornet har angrebet jægeren → **Jægeren er blevet angrebet af næsehornet**

Præsidenten har besøgt København → **København er blevet besøgt af præsidenten**

En storm har ramt Jylland → **Jylland er blevet ramt af en storm**

Kineserne har opfundet krudtet → **Krudtet er blevet opfundet af kineserne**

En demonstrant har brændt 2 politibiler → **2 politibiler er blevet brændt af en demonstrant**

Smeden har lavet hesteskoene → **Hesteskoene er blevet lavet af smeden**

Krølle-Leif har besøgt gamle Mads Madsen → **Gamle Mads Madsen er blevet besøgt af Krølle-Leif**

Journalisten har skrevet den gode artikel → **Den gode artikel er blevet skrevet af journalisten**

Den nye medicin har hjulpet den syge kvinde → **Den syge kvinde er blevet hjulpet af den nye medicin**

Tjeneren har serveret desserten → **Desserten er blevet serveret af tjeneren**

Tømreren har skiftet gulvet → **Gulvet er blevet skiftet af tømreren**

Øvelse 14

- Før datid

eks. Fiskerne **havde fanget** en stor haj → En stor haj **var blevet** fanget af fiskerne.
førdetid førdetid

Min nevø havde drukket al rødvinen → **Al rødvinen var blevet drukket af min nevø**

Hajen havde slugt en nummerplade → **En nummerplade var blevet slugt af hajen**

Fabrikken havde produceret motorcykler → **Motorcykler var blevet produceret af fabrikken**

Radiatoren havde tørret skjorten og sokkerne → **Skjorten og sokkerne var blevet tørret på radiatoren**

Den gamle landsholdsspiller havde trænet drengene → **Drengene var blevet trænet af den gamle landsholdsspiller**

Bibliotekaren havde modtaget bøgerne → **Bøgerne var blevet modtaget af bibliotekaren**

4 svenskere havde prøvet Rasmussens nye pony → **Rasmussens nye pony var blevet prøvet af 4 svenskere**

Onkel Bjarne havde låst cyklen → **Cyklen var blevet låst af onkel Bjarne**

Ole og Kurt havde flyttet alle bordene og stolene → **Alle bordene var blevet flyttet af Ole og Kurt**

Butiksdetektiven havde opdaget tyveriet → **Tyveriet var blevet opdaget af butiksdetektiven**

De 2 små hunde havde ædt ejeren → **Ejeren var blevet ædt af de 2 små hunde**

Dennis havde solgt den gamle BMW → **Den gamle BMW var blevet solgt af Dennis**

Øvelse 15

- S-passiv

Man stiller tomme flasker i kassen	Tomme flasker stilles i kassen
Man koger et æg i 7 minutter	Et æg koges i 7 minutter
Man vækker patienterne kl. 8	Patienterne vækkes kl. 8
Man serverer morgenmaden kl. 8.30	Morgenmaden serveres kl. 8.30
Man afleverer nøglerne i receptionen	Nøglerne afleveres i receptionen
Man skal vaske tøj ved 40 grader	Tøjet skal vaskes ved 40 grader
Man skal bestille bord i god tid	Bord skal bestilles i god tid
Man kan sende pengene til Røde Kors	Pengene kan sendes til Røde Kors
Man kan købe buskort i kiosken	Buskort kan købes i kiosken
Man må ikke spille musik om natten	Musik må ikke spilles om natten
Man må ikke smide avispapir i toilettet	Avispapir må ikke smides i toilettet
Man kan ikke acceptere ballade på skolen	Ballade kan ikke accepteres på skolen
Man kan træffe sekretæren mellem 10 og 14.30	Sekretæren kan træffes mellem 10.00 og 14.30
Man lukker butikken den 1/10	Butikken lukkes d. 1/10
Man henter billetter 30 min. før filmen starter	Billetter hentes 30 min. før filmen starter
Man skal se film i biografen	Film skal ses i biografen
Man kan sælge gamle ting i Den Blå Avis	Gamle ting kan sælges i Den Blå Avis
Man skriver mange julekort i december	Mange julekort skrives i december
Man betaler varerne med dankort eller girokort	Varerne betales med dankort eller girokort

Faste præpositionsforbindelser og frasalverber

Øvelse 16

- Slå ordene op i din ordbog og forstå dem

være nødt til

i stand til

finde på

have råd til

lave om

holde ud

høre efter

handle om

slippe af med

lade som om

stole på

følge med

ved siden af

passer på

komme noget til

falde om

være ked af

lede efter

give op

vild med

holde op

tænke over

gøre for

have brug for

Øvelse 17

- Sæt ordene fra øvelse 16 ind på det rigtige sted

Her er en lille historie. Den handler om 2 børn som hedder Hans og Grethe.

De er søskende, og de bor ude i skoven med deres far og deres stedmor, som ikke kan lide dem. Hun vil meget gerne slippe af med de 2 børn. Men hvordan?

Jo; – hun fandt på at tage Hans og Grethe dybt ind i skoven og så gå fra dem. Hun fortæller faren om sin idé. Han er ikke vild med idéen.

Stedmoren siger: "Vi er fattige, og vi har ikke råd til at have 2 store børn."

"Jeg ved godt, at det er et problem", sagde faren. "Men jeg tror ikke, at vi er nødt til at gå fra børnene."

"Hvad vil du ellers gøre for at lave om på situationen?" sagde stedmoren. Men børnene hører efter, hvad stedmoren siger. Og de tænker over, hvad de skal gøre.

De bestemmer, at de vil lade som om alting er i orden. De ved selvfølgelig godt, at de ikke kan stole på stedmoren eller faren.

Den næste dag siger stedmoren til Hans og Grethe, at de skal følge med hende og faren langt ind i skoven.

De går i lang tid – dybere og dybere ind i skoven. Men Hans smider nogle små hvide sten på vejen, som de kan kigge efter, når de skal finde hjem. De stopper ved siden af en lille sø.

Her siger faren og stedmoren: "Nu bliver I her og arbejder, så kommer vi og henter jer senere. Forstår I det?" Faren siger, at der er bjørne og ulve i skoven. Børnene skal passer på

.

Der er farligt ude i skoven; man kan nemt **komme noget til** _____, og der er langt til skadestuen. Hans og Grethe arbejder hårdt hele dagen. De er så trætte, at de er tæt på at **falde om** _____. De venter på faren og stedmoren, men ingen kommer. De er triste og **kede af det** _____. Til sidst forstår de, at faren og stedmoren ikke vil hente dem. Børnene ved ikke, om de er **i stand til** _____ at finde hjem selv. De **leder efter** _____ de små hvide sten, som Hans har smidt, men det er mørkt, og de kan ikke se dem. De er tæt på **give op** _____. Børnene er meget trætte; men de ved godt, at de må **holde ud** _____.

Hans sætter sig ned for at hvile sig. Men Grethe siger: " **Hold op** _____ med at sidde der og glo"

"Ja-ja, Grethe. Jeg kan ikke **gøre for** _____ det. Mine små tynde ben ryster, og jeg har **brug for** _____ at holde en pause". De går videre og finder nogle gange en hvid sten. Så ser de lys fra et vindue, og de ved, at de er næsten er hjemme. Faren og stedmoren bliver meget forbavsede over at se dem igen.

At-infinitiv

Øvelse 18

- Svømning → Han elsker at **svømme** _____
- Cykling → Han elsker at **cykle** _____
- Læsning → Han elsker at **læse** _____
- Fiskeri → Han elsker at **fiske** _____
- Gratis parkering → Han elsker at **parkere gratis** _____
- Ridning → Han elsker at **ride** _____
- Rygning → Han elsker at **ryge** _____

Badning → Han elsker **at bade**

Madlavning → Han elsker **at lave mad**

Oprydning → Han elsker **at rydde op**

Shopping → Han elsker **at shoppe**

Dans → Han elsker **at danse**

Bjergbestigning → Han elsker **at bestige bjerge**

Bilkørsel → Han elsker **at køre bil**

Han kan godt tænke sig:

eks. En times søvn → Han kan godt tænke sig at sove en time.

Et besøg i Folketinget → Han kan godt tænke sig at **besøge Folketinget**

En køretur til Lapland → Han kan godt tænke sig at **køre en tur til Lapland**

En kaffepause → Han kan godt tænke sig at **holde kaffepause**

En rejse til Zanzibar → Han kan godt tænke sig at **rejse til Zanzibar**

En sejltur til Brasilien → Han kan godt tænke sig at **sejle en tur til Brasilien**

Et salg af lejligheden → Han kan godt tænke sig at **sælge lejligheden**

Et abonnement på en avis → Han kan godt tænke sig at **abonnere på en avis**

En uges afslapning → Han kan godt tænke sig at **slappe af en uge**

En fest efter eksamen → Han kan godt tænke sig at **feste efter eksamen**

En gevinst i lotto → Han kan godt tænke sig at **vinde i lotto**

Et ægteskab med en klog og smuk kvinde → Han kan godt tænke sig at **gifte sig med en klog og smuk kvinde**

Professioner

En brandmand. Det er hans arbejde at slukke brande

En bager. Det er hans arbejde at bage brød.

En maler. Det er hans arbejde at male vægge, døre og vinduer.

En fotograf. Det er hans arbejde at fotografere mennesker og steder.

En pilot. Det er hans arbejde at flyve flyvere og helikoptere.

En frisør. Det er hendes arbejde at klippe hår

En murer. Det er hans arbejde at mure

En kok. Det er hans arbejde at lave mad til gæsterne.

En musiker. Det er hans arbejde at spille for sit publikum.

En mekaniker. Det er hans arbejde at reparere biler og motorcykler.

En lærer. Det er hendes arbejde at undervise kursisterne.

En forfatter. Det er hendes arbejde at skrive bøger til folk.

En ekspedient. Det er hendes arbejde at ekspedere kunderne.

En tjener. Det er hendes arbejde at servere for gæsterne.

En fisker. Det er hans arbejde at fange fisk.

En buschauffør. Det er hans arbejde at køre bus.

En pædagog. Det er hendes arbejde at passe børn.

Refleksive verber

Jeg	skal vaske / vasker / vaskede / har vasket / havde vasket	mig
Du		dig
Han		sig
Hun		sig
Den / det		sig
Vi		os
I		jer
De		sig

Øvelse 19

- Den lette øvelse

Infinitiv:

(at vaske sig)

Jeg skal _____ **vaske mig** _____ hver dag.

Han vil ikke _____ **vaske sig** _____, når det er koldt.

Alle skal _____ **vaske sig** _____, før de går i vandet i svømmehallen.

(at tørre sig)

Ole må ikke _____ **tørre sig** _____ med Jettes håndklæde.

Vi skal _____ **tørre os** _____ godt, før vi går ud.

Jeg har glemt mit håndklæde. Jeg kan ikke tørre mig.

Nutid:

(at gifte sig)

Min kæreste og jeg er forelskede. Vi gifter os i næste måned.

Min tante er enke, men hun gifter sig igen – med en smed.

Thomas og Sussi gifter sig, men ikke med hinanden.

(at ønske sig)

Det er snart din fødselsdag. Hvad ønsker du dig ?

Vi holder housewarming næste lørdag. Vi ønsker os køkkengrej.

Er der noget I mangler? Hvad ønsker I jer ?

Datid:

(at skynde sig)

Jeg kom for sent til et møde i morges, selv om jeg skyndte mig.

Efter arbejde skulle hun hente børn, købe ind og lave mad, så hun skyndte sig.

Der var 16 graders frost. Benny skyndte sig alt, hvad han kunne, da han cyklede i skole.

Førnutid:

(at lægge sig)

Hvor er katten? Den har lagt sig på sofaen.

Der var ikke plads til os på hotellet, så vi har lagt os på campingpladsen.

Jeg blev bange for tordenvejret, så jeg har lagt mig under sengen.

(at hvile sig)

Jeg er 100 % frisk. Jeg har hvilet mig i 3 timer.

Min hund var med mig på jagt i går. Det var hårdt. Den har hvilet sig hele dagen i dag.

Min kone og jeg skal rejse til Australien i nat. Vi har hvilet os for at klare turen bedre.

Øvelse 20

- Den svære øvelse

Find alle disse verber i ordbogen og forstå dem.

Indsæt det rigtige verbum i den rigtige tid og form.

At brokke sig / at henvende sig / at glæde sig / at informere sig /
at barbære sig / at more sig / at rejse sig / at melde sig / at skynde sig /
at lægge sig / at ønske sig / at kede sig / at styre sig /

1. Klokken er mange. Ole skal skynde sig på arbejde.
2. Læreren siger altid det samme. Kursisterne keder sig tit i timerne.
3. Tante Lulu tager børnene med i Tivoli. Mor siger, at de skal more sig
4. I næste uge skal vi til Bonbonland. Vi glæder os helt vildt.
5. Der lå en fuld mand i opgangen. Jeg sagde: "Halløj bromand! Kan du ikke rejse dig op?"
6. DSB kom 10 minutter for sent i morges. Passagererne brokkede sig
7. Jeg er meget meget træt i dag. Jeg lægger mig lige i en halv times tid.
8. Jan og Rikke vil rejse til Colombia. Men de vil først informere sig om landet.
9. Bedstemor har fået lidt overskæg – og bedstefar driller: "Så kan vi jo barbære os sammen.

10. Hunden er sulten. Hvad skal den gøre? Den skal **henvende sig** til sin herre og spørge ham.
11. Far spurgte sine døtre: "Nu er det snart jul, piger. Fortæl hvad I **ønsker jer** af julemanden?"
12. Min gamle mor vil lære judo. Hun **meldte sig** ind i en judoklub på Amager i går.
13. Lenny bliver nemt enormt sur og vild. Han kan ikke **styre sig** . Så slår han folk.

Øvelse 21

- Førnutid

- 1) Vil du have en ostemad?
(at spise) Nej tak. Jeg **har spist**
- 2) Vil du med i biografen og se King Kong?
(at se) Nej tak. Jeg **har set** den. Den var god!
- 3) Han elsker Italien.
(at være) Han **har været** i Italien ca. 50 gange.
- 4) Vi er rigtig trætte.
(at arbejde) Vi **har arbejdet** hele dagen.
- 5) Kom og se!
(at lave) Jeg **har lavet** flot tegning.

- 6) Hvad skal vi spise til aftensmad?
(at købe) Jeg har købt bøffer og salat.
- 7) Kender du en by, der hedder Ribe?
(at besøge) Ja-ja. Jeg har besøgt Ribe mange gange.
- 8) Jeg skal til Paris i næste uge.
(at bestille) Jeg har bestilt et hotelværelse i centrum.
- 9) Har du hund?
(at have) Nej, men jeg har haft
- 10) Kaja er sur.
(at få) Hun har fået en parkeringsbøde.
- 11) Min lille søn skal døbes på lørdag.
(at tænke) Jeg har tænkt meget på, hvad han skal hedde.
- 12) Min kone vil gerne flytte til Fyn.
(at svare) Jeg har svaret hende, at det er en fin idé.
- 13) Jeg er virkelig træt af det danske klima.
(at regne) Det har regnet i 4 døgn nu.
- 14) Hun fik kørekort, da hun var 18 år.
(at eje) Men hun har aldrig ejet
en bil.

- 15) Knud låner tit 1000 kr. af mig. Men jeg er ikke spor nervøs.
(at betale) Han har altid betalt mig tilbage uden problemer.
- 16) Jens blev træt af København.
(at rejse) Han er rejst tilbage til Lolland.
- 17) Hallo, det er Svend Erik. Må jeg snakke med Maria?
(at gå) Næ. Det kan du desværre ikke; hun er lige gået
- 18) Familien Hansen tog på ferie i sidste uge.
(at køre) De er kørt til Skagen og kommer hjem på søndag.
- 19) Undskyld, men hvornår sejler færgen til Kalundborg?
(at sejle) Ja, ved du hvad? Den er lige sejlet
- 20) Hvor er flyet til Madrid?
(at flyve) Du kommer for sent. Det er fløjet Du må tage det næste.

Adverbier

Øvelse 22

- Lang eller kort form af adverbiet

Hvilken sætning er rigtig? Sæt kryds

1. Hun går hjemme	Hun er på vej til sin bolig.
X Hun er hjemmegående husmor.
2. Han er i haven, og han går rundt dér.	Han går ud i haven.
X Han går fra huset til haven.
Han går fra haven til vejen.
3. Han går oppe på taget for at arbejde	X Han er på taget, og han arbejder dér.
Han er på vej til taget, og han vil arbejde dér.
4. Han svømmer en tur nede i Det Røde Hav	X Han er nu i Det Røde Hav, og han svømmer en tur dér.
Han svømmer mod Det Røde Hav – måske via Suez-kanalen
5. Han kører i traktoren henne på marken	Han kører i en traktor på vej mod marken.
Han kører i traktoren henne på marken
X Han kører rundt på marken og arbejder med en traktor.

6. Hunden løber ud i skoven
- X Hunden er på vej mod skoven.
Hunden er allerede i skoven og løber rundt dér.
7. Færgen sejler oppe i Limfjorden
- X Færgen sejler en rute i Limfjorden.
Færgen sejler fra Kattegat ind i Limfjorden.
8. Drengene løber nede i kælderen og leger
- Drengene løber fra stueetagen til kælderen og leger dér.
X Drengene er i kælderen og leger dér.
9. Per flytter nogle møbler henne i garagen
- Per transporterer møbler fra ét sted i byen hen til garagen.
X Per er i garagen og flytter rundt på møblerne dér.
10. Hønsene render ud på vejen
- Hønsene er nu på vejen; de render rundt og laver problemer for trafikken.
X Hønsene render fra haven og til vejen.
11. Han vandrer oppe i bjergene
- X Han er i bjergene og går rundt imellem dem og på dem.
Han er på vej mod bjergene fra et lavere sted.
12. Vandet løber ned i kloakken
- X Vandet løber fra vejene og husene til et nyt sted: Kloakken.
Vandet er i kloakken, og dér løber det af sted.

Øvelse 23

- Kort eller lang form

Vælg den rigtige form

Willy bor i en ejendom i Vestergade (**ned / nede**) i Nakskov. Der er 4 etager. Willy bor (**op / oppe**) på 3. sal. (**Ind / inde**) ved siden af bor gamle Anna. Hun er enke. Hendes mand døde, da han faldt (**ned / nede**) ad trappen. Willy går tit (**op / oppe**) på loftet. Han tørrer sit vasketøj (**derop/deroppe**). Det er ikke så praktisk, for vaskemaskinen står (**ned / nede**) i kælderen. Men desværre er der ikke plads til at tørre tøjet (**derned / dernede**).

Selvfølgelig kan man også gå (**ud / ude**) i gården og hænge tøjet til tørre dér. Men det gider Willy ikke. Det begynder altid at regne, og så skal han løbe (**ned / nede**) og tage tøjet (**ind / inde**). – Hvis han altså er (**hjem/hjemme**). Han kan godt lide at være (**ud / ude**) i gården. Der er græs, blomster, træer, borde og stole. Det er hyggeligt at sidde (**derud / derude**) og snakke med de andre beboere. Om søndagen går han ofte (**hjem / hjemme**) til sin mormor. Hun bor tæt på; Willy skal bare lige gå 50 meter (**hen / henne**) ad Vestergade. I et hus på hjørnet, (**hen / henne**) ved kirken bor mormoren. Hun har en lille lejlighed (**op-over / oppe over**) en damefrisør.

Når Willy besøger sin mormor, smutter han altid forbi bageren og køber 2 basser; en snegl og en chokoladebolle. Bageren ligger også i Vestergade, men (**over / ovre**) på den anden side af gaden. Willy blev næsten ramt af en bil en dag, da han skulle (**over / ovre**) gaden.

Bageren hedder Svendsen og har et glasøje, som han af og til taber (**ned / nede**) i dejen. Men så tager han det bare (**op / oppe**) igen. Svendsen laver nogle gange sjov i bussen: Han tager glasøjet (**ud / ude**), kaster det lidt (**op / oppe**) i luften og griber det igen. Så er der altid én, som spørger, hvad han laver. Han siger til dem, at han bare vil se, om der er siddepladser (**ned / nede**) bagved i bussen.

Han har også et gebis, som han tager (**ud / ude**) nogle gange. F.eks. om natten og når han vil bide nogen, som er 1 meter væk.

Tidsudtryk

Øvelse 24

- Indsæt det tidsudtryk som passer bedst. I nogle af sætningerne er der flere muligheder

som regel / sjældent / hver 2. dag / tit / ofte / næsten altid / nogle gange /
hver dag / i ny og næ / hvert halve år / hvert kvartal / næsten aldrig /

- 1) Han drikker kaffe 352 dage om året.

Han drikker næsten altid kaffe.

- 2) Han betaler forsikring 1/6 og 1/12.

Han betaler hvert halve år

- 3) Hun får hovedpine 7-8 gange på et år.

Hun får hovedpine i ny og næ

- 4) Han går til lægen 3 – 4 gange på et år.

Han går til lægen nogle gange

- 5) Han vasker op mandag, onsdag, fredag, søndag, tirsdag, torsdag, lørdag, mandag osv.

Han vasker op hver anden dag

- 6) Hun har været syg 2 gange på 9 år.

Hun er næsten aldrig syg.

- 7) Han cykler på arbejde 4 gange om ugen.

Han cykler tit / som regel på arbejde.

8) Det er umuligt at finde en dag, hvor han ikke bader.

Han bader hver dag

9) Han besøger bedstemor 2-3 gange om måneden _____, og 90% af gangene er det om søndagen.

Når han besøger bedstemor, så er det som regel om søndagen.

10) Han får en check den $1/1 + 1/4 + 1/7 + 1/10$.

Han får en check hvert kvartal

11) Hun kommer for sent på arbejde 2-3 gange om ugen.

Hun kommer tit / ofte for sent på arbejde.

Hovedsætning – ledsætning

Øvelse 25

- Find hovedsætningerne og understreg dem

Lav et X dér, hvor du finder inversion

Hvorfor der er inversion dér?

(De første 10 ledsætninger handler om tid)

1) Jeg var træt, da jeg vågnede.

2) Han boede i Sønderjylland, dengang han var langturschauffør.

X 3) Siden han kom til Danmark, har han altid haft et job.

X 4) Når mor kommer hjem, får du nok en skideballe.

5) De købte altid slik, når det var fredag.

6) Jeg fisker tit, når der er tid til holde lidt fri.

7) Du kan ikke holde fri, så længe du ikke er færdig med dit arbejde.

8) Barnet blev født, før moren nåede hen på hospitalet.

9) Han blev født, mens taxaen kørte forbi Damhussøen i en snestorm.

10) Onkel Åge boede på Stenløsevej, indtil han døde.

Øvelse 26

- Find ledsætningerne og understreg dem.

Lav de spørgende ledsætninger om til spørgende hovedsætninger (se eksempel)

eks. Jeg ved ikke, hvorfor Selma gik hjem → Hvorfor gik Selma hjem?

1) Ved du, hvor han bor → **Hvor bor han?**

2) Ved du, om vi har fri på tirsdag → **Har vi fri på tirsdag?**

3) Jeg ved ikke, hvem han er → **Hvem er han?**

4) Ved du, hvornår filmen starter → **Hvornår starter filmen?**

5) Kan du sige mig, hvad vi skal spise til aften → **Hvad skal vi spise til aften?**

6) Jeg aner ikke, hvorfor Bente og Frede blev skilt → **Hvorfor blev Bente og Frede skilt?**

7) Jeg har ikke forstået, hvis frakke det er → **Hvis frakke er det?**

8) Ved du, hvor meget han tjener om måneden → **Hvor meget tjener han om måneden?**

9) Ved du, hvor mange børn hun har → **Hvor mange børn har hun?**

10) Ved du, hvor tung 1 liter vand er → **Hvor tung er 1 liter vand?**

11) Ved du, hvor tit Dorthe går i biografen → **Hvor tit går Dorthe i biografen?**

12) Sig mig lige, hvordan man laver humus → **Hvordan laver man humus?**

13) Kan du huske, hvilken bil Hanne og Lene har → **Hvilken bil har Hanne og Lene?**

14) Ved du, hvad for en film jeg bedst kan lide → **Hvad for en film kan jeg bedst lide?**

15) Jeg ved ikke, hvor Sharifa kommer fra → **Hvor kommer Sharifa fra?**

Øvelse 27

- Når man laver indirekte tale, bruger man en hovedsætning med en ledsætning. Fx *Han siger, at Torben ikke vil købe en bil.* Man kan også bruge direkte tale; så har man en hovedsætning + en hovedsætning. Her er et eksempel: *Han siger "Torben vil ikke købe en bil"*

- Lav de følgende sætninger om fra indirekte tale til direkte tale. Pas på med hvor du placerer adverbiet.

1) Hun siger til Ole, at han altid kommer for sent på værkstedet.

"Du kommer altid for sent på værkstedet".

2) Hun siger til Ole, at han kun har 20 minutter til at køre hen på arbejde.

"Du har kun 20 min. til at køre hen på arbejde".

3) Karl råber til tjeneren, at han gerne vil have en øl til. Helst en Tuborg.

"Jeg vil gerne have en øl til. Helst en Tuborg".

4) Malte tænker, at Rikke aldrig gider vaske op.

"Rikke gider aldrig vaske op".

5) Johanne hvisker til Rolf, at Ole Hansen lige er kørt galt på knallert.

"Ole Hansen er lige kørt galt på knallert".

6) Preben siger, at Ole vist er på hospitalet.

"Ole er vist på hospitalet".

7) Sam svarer, at det nok skal passe.

"Det skal nok passe".

8) Preben siger, at Ole sikkert kørte over for rødt lys.

"Ole kørte sikkert over for rødt lys".

9) Sam tænker, at det sandsynligvis er rigtigt.

"Det er sandsynligvis rigtigt".

10) Karl råber, at der stadig er et problem.

"Det er stadig et problem".

11) Rikke forklarer, at hun desværre er allergisk over for opvaskemiddel.

"Jeg er desværre allergisk over for opvaskemiddel".

12) Tjeneren svarer Karl, at hjælpen måske snart kommer.

"Hjælpen kommer måske snart".

13) Henning siger, at han er træt, og at han derfor går tidligt i seng.

"Jeg er træt, og jeg går derfor tidligt i seng".

14) Martine fortæller, at hun naturligvis henter en øl til Karl.

"Jeg henter naturligvis en øl til Karl".

15) Malte siger, at der heldigvis er medicin mod allergi.

"Der er heldigvis medicin mod allergi".

16) Karl råber til Martine, at han selvfølgelig vil betale øllen selv.

"Jeg vil selvfølgelig betale øllen selv".

17) Ole ringer fra hospitalet og siger, at han pludselig blev ramt af en lille gul sportsvogn.

"Jeg blev pludselig ramt af en lille gul sportsvogn".

18) Han siger, at han derefter ikke kan huske noget.

"Jeg kan derefter ikke huske noget".

19) Lægen siger til Ole, at han faktisk har været heldig; der er ikke sket noget med ham.

"Du har faktisk været heldig; der er ikke sket noget med dig".

20) Tjeneren siger til Karl, at baren desværre skal lukke om 10 minutter.

"Baren skal desværre lukke om 10 minutter".

21) Rikke foreslår Malte, at de muligvis skal købe en opvaskemaskine.

"Vi skal muligvis købe en opvaskemaskine".

22) Politiet siger, at den lille gule sportsvogn sandsynligvis kørte for hurtigt.

"Den lille gule sportsvogn kørte sandsynligvis for hurtigt".

23) Kl. 2 siger tjeneren til Martine, at han endelig kan lukke og gå hjem.

"Endelig kan jeg lukke og gå hjem".
